

Nr 238

Av herr **Pettersson, Karl**, om *rationaliseringsstöd till mindre jordbruk och deltidjordbruk i Jämtlands län.*

Riksdagens beslut för att påskynda omdaningen av jordbruken medför att jordbruken nedläggs i en allt snabbare takt. Det är inte endast enstaka brukningsenheter som läggs ner, utan hela jordbruksbyar hotar att försvinna. På detta sätt hotar på många platser det kulturlandskap som finns att försvinna då åkrarna växer igen. De friställda jordbrukarna placeras i för samhället dyrbar omskolning, men trots detta är det svårt för dem att få sysselsättning på grund av den ofta ogynnsamma åldersfördelningen och på grund av att överskott råder på arbetskraft för närvarande. För att eventuellt kunna erhålla arbete tvingas de ofta flytta från befintliga bostäder i hemorten till tätorter, där det råder bostadsbrist och där samhället ger stora bidrag för att bostadsbestånd och serviceanordningar skall utökas för att ge plats för de inflyttade.

Inom Jämtlands län består jordbruksenheterna till större delen av mindre eller medelstora jordbruksföretag. Länet är ett betydande fritids- och turistområde för människor bosatta inom andra delar av vårt land som för att få vila och avkoppling från en stressande miljö söker sig till dessa avstressande områden. För att denna uppgift skall kunna fyllas och för att de människor, som är bofasta skall kunna finnas för att ge den eftersökta servicen, måste förutsättningar skapas för att tillgodose dessa krav. En levande landsbygd är en viktig förutsättning för såväl vad här nämnts som för att kunna minska avfolkningen inom länet. Vid en ökad nedläggning av jordbruksenheter kommer samhället att åsamkas ökade kostnader för miljövården i de berörda områdena, och därtill kommer också samhällets kostnader för avgångsvederlag m. m. till yrkesutövarna. Dessa ersättningar till yrkesutövarna förutsätter att jordbruken läggs ned. Enligt nuvarande bestämmelser kan icke ersättningar utgå för s. k. rationaliseringar annat än till jordbruksföretag av större format. För att kunna behålla ett levande kulturlandskap och samtidigt ge utkomstmöjligheter för de kvarvarande människorna och ge service till dem som besöker länet för vila och rekreation borde möjligheter till stöd även åt de mindre jordbruksföretagen och deltidjordbruken kunna finnas i stället för att lägga ned dem. I de flesta fall erhåller brukaren ingen sysselsättning på annat sätt, utan avgångsvederlag måste utgå. I regel blir också den numera utgående ersättningen till äldre arbetskraft obetydlig på grund av i regel låga taxerade inkomster tidigare år. Ett sådant stöd för fortsatt drift skulle givetvis bero på om innehavaren önskade fortsätta driften vid sitt jordbruksföretag. I de flesta fallen är medelåldern hög på dessa brukare, varför en naturlig avgång ofta sker.

Vid uppvaktning från Jämtlands läns landsting inför Kungl. Maj:t visades förståelse för de sysselsättningsvårigheter som Jämtlands län hade och påtalades också de stora folkavflyttningarna från länet.

Speciella bestämmelser för vissa områden av landet är i och för sig inte eftersträvansvärda annat än under särskilda förhållanden. Sådana särskilda förhållanden kan anses vara rådande inom Jämtlands län med hänsyn till den under lång tid pågående starka folkavflyttningen och svårigheterna med sysselsättning. Starka skäl talar för att Jämtlands län, med hänsyn till vad ovan framförts, bör kunna få speciella bestämmelser när det gäller möjligheterna att bibehålla de mindre jordbruken och deltidsjordbruken. När det gäller de senare är det förhållandet rådande att i t. ex. turistområdena i länet delas arbetet mellan jordbruket och någon turistanläggning på grund av säsongvariationerna i de olika näringarna, varför de på ett utmärkt sätt kompletterar varandra.

Med stöd av vad ovan anförts hemställs,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en sådan ändring av rationaliseringskungörelsens 6 och 9 §§ så att mindre jordbruk och deltidsjordbruk inom Jämtlands län kan er-
hålla samma rationaliseringsstöd som övriga jordbruksföretag.

Stockholm den 23 januari 1969

Karl Pettersson (m)
